

Indholdsfortegnelse

Barrierer for job til udlændinge . 1

Manglende anerkendelse af udenlandske uddannelser og dårlige dansk kundskaber er to af de væsentligste barrierer for, at personer med flygtninge/indvandrerbaggrund kan få mulighed for at bide sig fast på arbejdsmarkedet.

Fare for kompetencekløft 4

Arbejdsgiverne bruger i stigende omfang private kursusudbydere, når ansatte skal på efteruddannelse. Det kan ifølge LO føre til, at kompetencekløften på arbejdsmarkedet bliver dybere.

Velfærd ved en skillevej 6

LO's formand Hans Jensen skriver, at regeringens redegørelse "En holdbar fremtid" giver et sobert grundlag for debatten om prioriteringen af fremtidens velfærd

IT for alle 7

Regeringens netværksredegørelse lægger op til, at alle danskere kan være med i udviklingen af videnssamfundet. Men det kræver en øget satsning på uddannelse og forskning, mener LO.

Udspil 25. januar 2001

Nyhedsbrevet *Udspil* udgives af Landsorganisationen i Danmark
Rosenørns Allé 12, 1634 København V
Tlf. 3524 6000, fax: 3524 6308,
www.lo.dk, e-mail: udspil@lo.dk

Ansvarshavende redaktør: Hans Jensen.
I redaktionen: Henrik Rasch, Susse Maria Holst, Dorte Monggaard, Erik Harr og Michael Bræmer. Layout: LO. Illustration: Knud Andersen, Skønvirke. Mangfoldiggørelse ikke tilladt uden tilladelse fra LO.
ISSN-nr.: 1397-9930

Integration

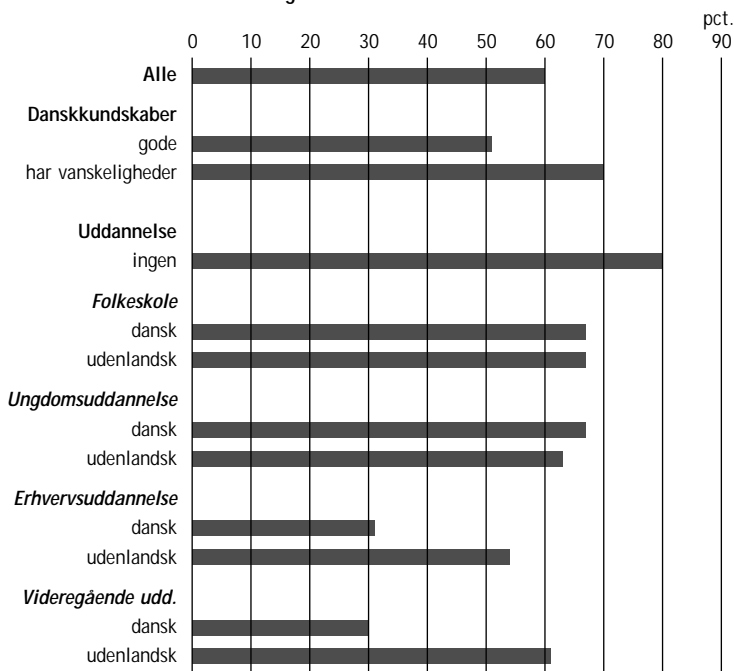
Dårligt dansk og manglende uddannelse blokerer for job til nydanskere

Manglende anerkendelse af udenlandske uddannelser og dårlige dansk kundskaber er to af de væsentligste barrierer for, at personer med flygtninge/indvandrerbaggrund kan få mulighed for at bide sig fast på arbejdsmarkedet. Lettere adgang til meritoverførsel kan give hurtig gevinst i form af større erhvervsdeltagelse, mener LO, som foreslår målrettet opgradering af udenlandske uddannelser.

Gode dansk kundskaber har stor betydning for flygtninge og indvandre-res muligheder for at komme i arbejde. Blandt de nye danskere, som har godt eller blot nogenlunde greb om det danske sprog, er halvdelen i arbejde, hvor det for gruppen med dårlige dansk kundskaber er mindre end hver tredje, der har et job. Det viser en interviewundersøgelse, som Catinét har lavet for LO.

De 2.005 deltagere i undersøgelsen er delt i to næsten lige store grupper, som angiver, at de har henholdsvis gode eller problematiske dansk kundskaber. Men udover manglende beherskelse af sproget peger undersøgelsen på uddannelse som nøglen til det danske arbejdsmarked. Her springer det især i øjnene, at en relativ stor gruppe har svært ved at komme i beskæftigelse på trods af, at de allerede har en uddannelse, når de ankommer til Danmark. Og jo højere uddannelsesniveau, der er tale om, jo større er problemet.

Ubeskæftigede flygtninge, indvandrere og efterkommere i forhold til dansk kundskaber og uddannelse

Kilde: Catinét

Af de, der har en videregående uddannelse med fra hjemlandet, er 61 procent ledige, mod kun 30 procent af de, der har fået en videregående uddannelse her i landet. Samme billede tegner sig, når det gælder erhvervsuddannelserne. Af gruppen med en udenlandsk erhvervsuddannelse er tilsvarende 54 procent uden job, mens blot 31 procent af gruppen af indvandrere med en dansk erhvervsuddannelse er ubeskæftigede.

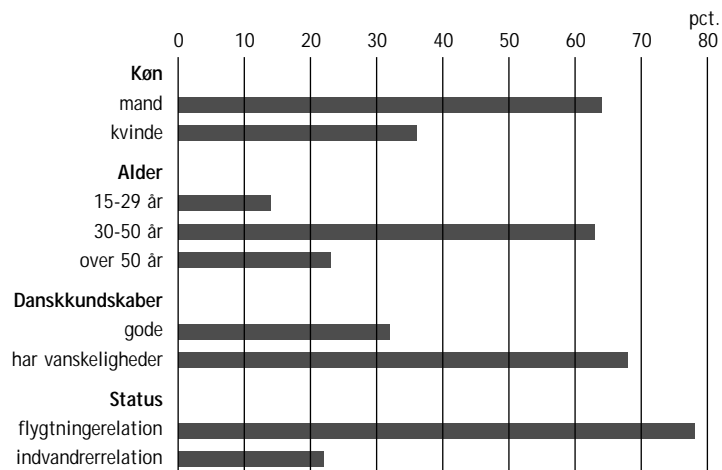
Det er i den sammenhæng tankevækkende, at der ikke er forskelle i beskæftigelsesniveauet for indvandrere, som kun har en folkeskoleuddannelse, uanset om den er gennemført her eller i hjemlandet.

Er oftest flygtninge

Af de udlændinge, som allerede har en uddannelse, når de ankommer, har hele 78 procent flygtningestatus, hvilket et stykke ad vejen kan forklare den ringere tilknytning til arbejdsmarkedet. Dels har flygtninge erfaringsmæssigt ringere dansk kundskaber i kraft af, at de har været her i kortere tid. Desuden er det også tidligere konstateret, at der er sammenhæng mellem flygtningestatus og andre typer af problemer (traumer fra hjemlandet, sociale problemer etc.). Alligevel er det nærliggende at formode, at der ligger et uudnyttet arbejdskraftpotentiale i de grupper, som er uddannet i hjemlandet. Ikke mindst fordi denne gruppe er domineret af mænd mellem 30-50 år, som i forvejen har en relativ høj erhvervsdeltagelse. Derfor kunne en målrettet danskundervisning af de allerede uddannede givetvis have en positiv effekt.

Et andet problem for personer med erhvervskompetence fra udlandet er, at det i mange tilfælde er vanskeligt eller helt umuligt at få anerkendt udenlandske uddannelser. Det giver sig blandt andet udslag i, at en forholdsvis stor gruppe, som har videregående uddannelse med hjemmefra, er ansat i et faglært job.

Fordeling af flygtninge og indvandrere med erhvervskompetencegivende uddannelse opnået i hjemlandet

Kilde: Catinét

Brug for intensiv sprogindsats

LO's næstformand Tine Aurvig Brøndum siger i en kommentar til resultaterne fra Catinét-undersøgelsen, at sprogsproblemer tydeligvis spiller en stor rolle for flygtninge og indvandreres muligheder for at komme i job. Hun peger dog samtidig på, at manglende muligheder for meritoverførsel af kompetencer fra uddannelser i udlandet også sætter en effektiv stopper for mange flygtninges muligheder på arbejdsmarkedet.

LO-næstformanden foreslår derfor, at man gør mere ud af at kortlægge de "medbragte" erhvervskompetencer. På flygtningeområdet kunne det for eksempel udmøntes i et nyt ben i integrationsindsatsen, så nytilkomne flygtninge får tilbud om, at deres uddannelse bringes up-to-date med danske krav.

– Vi ved, hvor invaliderende det er at sidde og kukkelure i et asylcenter uden mulighed for at blive del af et fællesskab. Derfor ville det være oplagt, at vi udover intensiv sprogundervisning også stod klar med et tilbud om opgradering af de uddannelseskompetencer, som flygtninge har med, når de kommer hertil. Jeg tror, at for eksempel erhvervsuddannelses- og AMU-systemet ligesom de højere læreanstalter kunne spille en central rolle i opbygningen af sådan en ordning, siger Tine Aurvig Brøndum.

Hun opfordrer i samme åndedrag LO's medlemsforbund til at gøre en yderligere indsats for at promovere de faglige uddannelser blandt unge med indvandrerbaggrund.

Yderligere oplysninger: LO-konsulent Jette Lykke Jensen på telefon 3524 6157.

Yderligere kommentarer: LO-næstformand Tine Aurvig Brøndum på telefon 3524 6000.

Efteruddannelse

Fare for dybere kompetencekløft

Arbejdsgiverne bruger i stigende omfang private kursusudbydere, når ansatte skal på efteruddannelse. Det kan ifølge LO føre til, at kompetencekløften på arbejdsmarkedet bliver dybere.

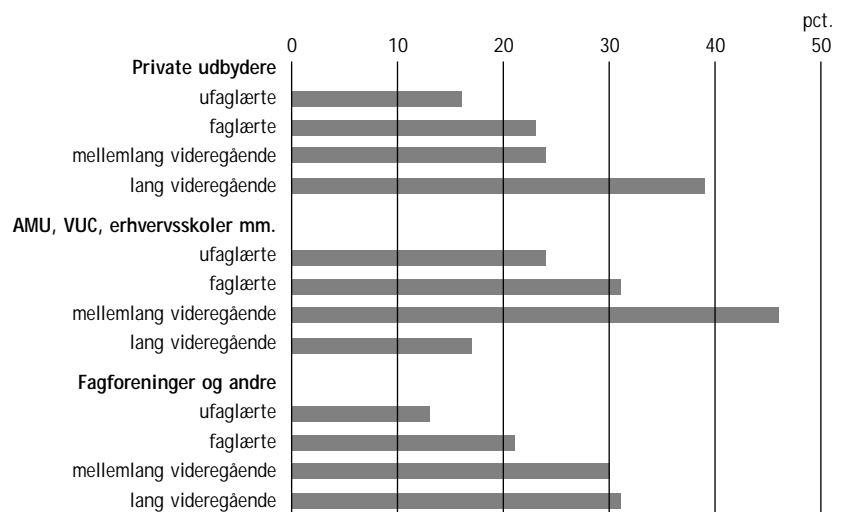
Noget tyder på, at der i disse år er et benhårdt udskillelsesløb i gang på de danske arbejdspladser, når det gælder adgangen til efteruddannelse. Ganske vist siger ansatte og arbejdsgiverne samstemmende, at det i stigende grad er de ansattes ønsker om øgede kompetencer, der er den væsentligste drivkraft i virksomhedernes efteruddannelsesindsats. Men samtidig er der en klar tendens til, at behovet for efteruddannelse i stigende grad dækkes ind via private kursusudbydere, mens omfanget af den offentligt drevne efteruddannelsesindsats står i stampe eller direkte er i tilbagegang.

Konsekvensen af den udvikling kan let ende med, at en stor gruppe af kortuddannede bliver ladt i stikken, når det gælder efteruddannelsesmuligheder, mens det er de stærkeste faggrupper i virksomhederne, der høster frugterne af den generelt stigende bevidsthed om nødvendigheden af løbende efteruddannelse.

Ifølge en undersøgelse, som Institut For Konjunkturanalyse (IFKA) har lavet for LO, er det nemlig hovedsageligt de højtuddannede, som i efteruddannelsessammenhæng får "privat undervisning", mens både faglærtes og ufaglærtes muligheder tilsyneladende bliver mindre, når der er en privat kursusudbyder inde i billedet.

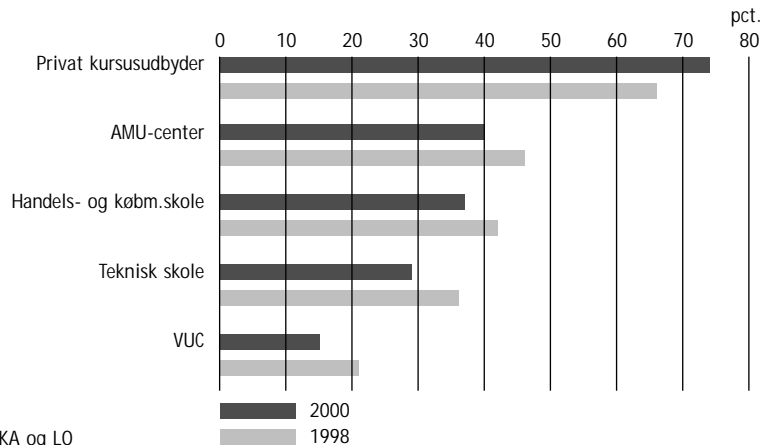
Den samme kløft mellem kort- og langtuddannede gør sig – om end langt mindre udtalt – også gældende, når man ser adgangen til offentlige efteruddannelses tilbud.

Lønmodtagere, der har været på et efteruddannelseskursus, fordelt efter kursusudbyder og uddannelsesbaggrund

Kilde: IFKA og LO

Hvilke kursusudbydere har virksomheden benyttet inden for de seneste 12 mdr.

Kortuddannede sakker bagud

Undersøgelsen viser endvidere, at en forholdsvis stor gruppe lønmodtagere systematisk svigtes i uddannelseskapløbet. Næsten en femtedel (18 procent) af lønmodtagerne siger, at de direkte mangler efteruddannelsesmuligheder, og at de samtidig ikke mener, at de får deres efteruddannelsesbehov dækket tilfredsstillende. I den oversete gruppe er der forholdsvis mange, som har et ufaglært job. De oplever i mindre grad end øvrige lønmodtagere, at de har opnået en stigning i deres faglige kompetence, arbejdsglæden er betragteligt lavere end andre ansattes, og de oplever et større tidspres på jobbet. Sagt på en anden måde: En stor gruppe ufaglærte har notorisk de job, som giver mest stress, mindst indflydelse på egen jobsituation og dårligst adgang til at erhverve sig nye kompetencer.

For ufaglærte alene er det samtidig markant, at så mange som 32 procent ikke har deltaget i efteruddannelse inden for de seneste 12 måneder.

Ulighed kræver indsats

Når en så stor gruppe af lønmodtagerne uddannelsesmæssigt er ved at sakke bagud, stilles fagbevægelsen over for en stor udfordring med at ændre den ulige fordeling af efteruddannelse og forhindre yderligere uddannelsesskel blandt lønmodtagerne, mener LO-sekretær Harald Børsting.

– I dette tilfælde er der tale om, at intet nyt er dårligt nyt. Det er fortsat de kortuddannede lønmodtagere, som har de dårligste efteruddannelsesmuligheder, og dermed også den største risiko for at blive udstødt af arbejdsmarkedet. Så meget desto mere vigtigt er det, at vi i fagbevægelsen kender vores besøgstid, når voksen- og efteruddannelsesreformen fra sidste år skal omsættes til virkelighed. Der har vi en god mulighed for at give de kortuddannede det kompetenceløft, som de både har fortjent, men som også er nødvendigt, hvis de skal have en chance på fremtidens arbejdsmarked, siger Harald Børsting.

Yderligere oplysninger: Sektionsleder i LO, Anne Bruvik-Hansen på telefon 3524 6145.

Yderligere kommentarer: LO-sekretær Harald Børsting på telefon 3524 6000.

Holdningen

Velfærd ved en skillevej

Af LO's formand Hans Jensen

Med regeringens redegørelse "En holdbar fremtid" – om de udfordringer, som det danske velfærdssamfund står over for i det kommende tiår – har vi fået et sobert grundlag for den debat om prioriteringer af velfærden, som alle landspolitikere uanset observans er nødt til at tage fat på.

Uanset hvordan man vender og drejer det, står vi over for en enorm opgave. Antallet af plejekrævende ældre vil stige, og uden politisk handling vil antallet af erhvervsaktive lige så stensikkert falde. Det medfører et pres på de offentlige udgifter – et pres som bedst imødegås ved at nedbringe den offentlige gæld og samtidig udnytte ressourcerne i den offentlige sektor bedre.

I den forbindelse tæller regeringens fremragende resultater siden 1993 ikke meget, selv om det er indlysende, at den udfordring, vi nu står over for, havde været så meget desto større uden den ansvarlige og fremsynede politik, som er blevet ført i perioden.

Derfor er det godt, at regeringen tager tyren ved hornene, og netop ikke bare strør om sig med gyldne løfter. I stedet tager man praktisk og konkret fat på opgaven og kalder en spade for en spade:

Hvis vi vil beholde vores nuværende velfærdsniveau, skal der flere i arbejde. Så enkelt er det. Og sporene på vejen mod målet er allerede lagt, selv om vi samtidig må erkende, at der stadig ligger et stort arbejde forude.

Vi skal have hævet erhvervsdeltagelsen for flygtninge og indvandrere og deres efterkommere. Derfor er der lavet en integrationslov. Arbejdsmarkedet skal være mere rummeligt, så der også bliver plads til de knap så effektive kolleger, som ellers vil være henvist til en tilværelse på passiv forsørgelse. Derfor er der lavet en reform af førtidspensionssystemet.

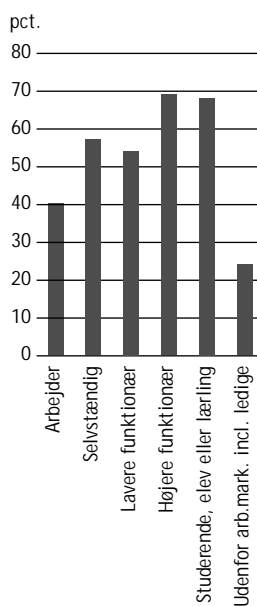
På samme måde skal vi på en eller anden måde have de ældre kolleger til at blive et år eller to længere i jobbet, samtidig med at vi skal have gjort noget effektivt ved det alt for store sygefravær. Og netop på disse vigtige områder har vi så tegningen til de næste store landvindinger for almindelige lønmodtagere. For at det skal være sjovt og sundt at gå på arbejde, skal der ske en menneskeliggørelse af arbejdslivet, med større lighed i adgange til efteruddannelse, bedre arbejdsmiljø og mere medbestemmelse for lønmodtagerne. Den slags ændringer hænger for LO uløseligt sammen med de udfordringer, vi på det rent økonomiske område ikke kommer udenom at forholde os til.

Det er det, regeringen nu har gjort, og det skal den ikke have utak for.

Netværkssamfundet

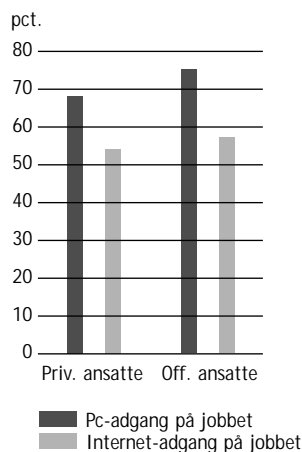
IT og Internettet skal gøres tilgængeligt for alle

Adgang til internet i hjemmet fordelt på hovedbeskæftigelse, 2000

Kilde: "Et net af muligheder", Forskningsministeriet

Offentligt og privat ansattes adgang til pc og internet, 2000

Kilde: "Et net af muligheder", Forskningsministeriet

Regeringens netværksredegørelse lægger op til, at alle danskere kan være med i udviklingen af videnssamfundet. Men det kræver en øget satsning på uddannelse og forskning, mener LO.

I en redegørelse om fremtidens netværkssamfund foreslår IT- og forskningsminister Birte Weiss en stribe initiativer, som i løbet af 2001 skal styrke anvendelsen af IT og Internettet på alle niveauer i samfundet. Regeringens hovedsigte er på samme tid at forbedre erhvervslivets indtjeningsmuligheder og give danskerne et værktøj, der bl.a. kan bruges til indrette hverdagen mere hensigtsmæssigt.

I LO er der stor interesse for netværksredegørelsen, fordi den bringer helt nye perspektiver ind i IT-debatten, f.eks. når det drejer sig om erhvervspolitikken, den økonomiske politik og lønmodtagernes forhold i arbejdslivet. For fagbevægelsens medlemmer er det af stor betydning, at der i den kommende tid sættes fokus på netværksteknologien, og at dens potentialer udforskes og udnyttes så godt som overhovedet muligt, mener LO-sekretær Marie-Louise Knuppert.

– IT-teknologien spiller en vigtig rolle, fordi den kræver langt færre materielle ressourcer, end vi har været vant til indtil nu, og det er til gavn for miljøet. Men hvis den udbredes til de mange, vil de nye teknologier også kunne bidrage til en mere demokratisk udvikling og en bedre fordeling af goderne. Det kræver blot, at vi ikke er bange for at tænke nyt, siger Marie-Louise Knuppert.

Bredbåndsplan

I regeringens udspil er ideen om en demokratisk udbredelse af netværksteknologien indtænkt i mange af de forslag, som indgår i den samlede plan. Et hovedelement er en satsning på bredbåndsforbindelser, som skal knytte landet bedre sammen og give erhvervslivet, forbrugerne og den offentlige sektor adgang til en række nye tjenester, som kan skabe nye udviklingsmuligheder på vigtige områder.

Der bliver også brug for mange nye uddannelses tilbud, som skal rettes mod såvel beskæftigede som ledige. Især inden for voksenuddannelserne er der behov for at udvikle nye IT-tilbud, som bl.a. skal kunne leveres som netbaseret videreuddannelse.

Endelig lægges der op til et tættere samspil mellem forskningen og brugerne som en overgang til en mere videnbaseret økonomi. Et led heri er etableringen af tværfaglige forskergrupper, som bl.a. kan sikre en bedre kontakt mellem forskningen på de tekniske og humanistiske områder.

IT skal ind i voksen- og ungdomsuddannelserne

Blandt de elementer i regeringens redegørelse, som LO i øvrigt lægger vægt på, er afsnittet om et mærkbart kompetenceløft på IT-området.

Flere bruger PC og Internet

- To ud af tre danske familier har i dag mindst én PC. Det er en fordobling siden 1994.
- Næsten hver anden familie har i dag adgang til Internettet. I 1994 var det tilsvarende tal kun 5 pct.
- Over 2 mill. danskere har brugt Internettet til at sende og modtage e-post. 1,6 mill. har hentet oplysninger fra offentlige hjemmesider, mens 1,4 mill. har orienteret sig på jobmarkedet.
- Mere end to ud af tre familier ejer i dag en mobiltelefon. Det gjorde kun hver syvende i 1994.

Kilde: "Et net af muligheder", Forskningsministeriet

Her peger LO især på, at IT skal integreres i arbejdsmarkeds- og efteruddannelsessystemet, men fremhæver også det særlige behov for at styrke forskningsmiljøerne bl.a. omkring IT-højskolen og Learning Lab.

Resultaterne herfra skal løbende udbredes til erhvervsskolerne, så de unge kan komme med på IT-vognen, når de starter på deres uddannelse.

LO har netop udgivet en forskningsavis, som lægger op til debat om rammerne for den forskningsindsats, som er et centralt led i udviklingen af det videnbaserede samfund.

Yderligere oplysninger: LO, Konsulent Steen Bengtson, tlf. 2333 5573.

Yderligere kommentarer: LO-sekretær Marie-Louise Knuppert, tlf. 3524 6000.

"Vidensamfundet – en debatavis om forskning og samfund" kan fås ved henvendelse til LO's pjecebestilling, tlf. 3524 6010.